

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHĽAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie XII./2015
Senát II

Nález:

spisová značka	II. ÚS 481/2015
populárny názov	Dovolanie po zaplatení peňažného trestu
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	11.11.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1
analytická právna veta	Odsúdenému, ktorému bol uložený peňažný trest a ktorý tento uložený peňažný trest vykonal zaplatením sumy peňažného trestu, nemožno odoprieť právo podať dovolanie len z dôvodu, že jeho odsúdenie bolo zahľadené, keďže by tým neprimeraným spôsobom a v rozpore s podstatou a účelom inštitútu dovolania došlo k obmedzeniu prístupu odsúdeného k súdnej ochrane, čím by sa zasiahlo do podstaty a zmyslu základného práva na súdnu ochranu (PLz. ÚS 4/2015 z 18. marca 2015).
skutkový stav a základné fakty	Zo sťažnosti vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Lučenec (ďalej len „okresný súd“) bol sťažovateľ uznaný za vinného z prečinu krádeže a bol mu za to uložený trest odňatia slobody v trvaní 4 mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu 18 mesiacov. Na základe odvolania sťažovateľa rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) bol rozsudok okresného súdu zrušený vo výroku o treste a sťažovateľovi bol uložený peňažný trest vo výške 500 €. Pre prípad úmyselného zmarenia výkonu peňažného trestu bol sťažovateľovi ustanovený náhradný trest odňatia slobody v trvaní 4 mesiacov. Uznesením najvyššieho súdu bolo dovolanie sťažovateľa smerujúce proti rozsudku krajského súdu odmietnuté podľa § 382 písm. f) Trestného poriadku, a to preto, že po vykonaní uloženého peňažného trestu nastali účinky zahľadania odsúdenia v zmysle § 92 ods. 2 v spojení s § 32 písm. d) Trestného zákona. Má to znamenať, že sa na sťažovateľa hľadí, akoby nebol odsúdený. Uvedený postup najvyššieho súdu je podľa názoru sťažovateľa v rozpore so zásadami demokratického a právneho štátu, ústavnými právami vyplývajúcimi z práva na spravodlivý proces, pretože hoci navonok formálne bola vec sťažovateľa spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prerokovaná nezávislým a nestranným súdom, nie je pravdou, že by účinky zahľadania odsúdenia boli konečné tak, aby sa na sťažovateľa skutočne hľadelo, akoby nebol odsúdený. Ide najmä o záznam v registri trestov, kde pri vydaní odpisu z neho vždy bude právoplatné odsúdenie vyznačené. Preto v prípade uchádzania sa o aktivity, kde sa vyžaduje odpis z registra trestov a platí nulová tolerancia týkajúca sa beztrestnosti, toto platiť nebude. Takýto prístup považuje sťažovateľ za diskriminačný.

z odôvodnenia

Rozhodujúce skutkové okolnosti prípadu sú medzi účastníkmi konania nesporné. Naproti tomu ako sporná sa javí právna otázka, či v dôsledku vykonania peňažného trestu jeho zaplatením a z toho vyplývajúcim zahladením odsúdenia priamo zo zákona s účinkom, že sa na obvineného hľadí, ako keby odsúdený nebol, dochádza aj k zániku možnosti preskúmať na základe dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku zákonnosť právoplatného odsudzujúceho rozsudku. Kým podľa sťažovateľa to možné je, najvyšší súd v napadnutom uznesení túto možnosť vylučuje.

Ústavný súd sa uvedenou právnou problematikou v minulosti už viackrát zaoberal a vzhľadom na rozporné stanoviská II. a III. senátu došlo k postupu podľa § 6 zákona o ústavnom súde, pričom bolo prijaté stanovisko na zjednotenie odchylných právnych názorov v tomto znení:

Odsúdenému, ktorému bol uložený peňažný trest a ktorý tento uložený peňažný trest vykonal zaplatením sumy peňažného trestu, nemožno odoprieť právo podať dovolanie len z dôvodu, že jeho odsúdenie bolo zahladené, keďže by tým neprimeraným spôsobom a v rozpore s podstatou a účelom inštitútu dovolania došlo k obmedzeniu prístupu odsúdeného k súdnej ochrane, čím by sa zasiahlo do podstaty a zmyslu základného práva na súdnu ochranu (PLz. ÚS 4/2015 z 18. marca 2015).

Z citovaného zjednocujúceho stanoviska vyplýva predovšetkým neakceptovateľnosť argumentu najvyššieho súdu, podľa ktorého by priznanie práva podať dovolanie v danom prípade bolo v rozpore s princípom rovnosti procesných strán, pretože ak by túto možnosť mal odsúdený, nutne by musela byť pripustená aj u generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“), ktorý by mohol podať dovolanie aj v neprospech odsúdeného smerujúce k zhoršeniu jeho postavenia, čo by následne umožňovalo otvorenie už ukončeného trestnoprávneho vzťahu a zvrátenie priaznivých výsledkov pre odsúdeného spočívajúcich v tom, že sa na neho hľadí, akoby odsúdený nebol. Takúto argumentáciu najvyššieho súdu možno považovať za redukciu zákonom ustanovených podmienok, dôvodov a okruhu osôb oprávnených podať dovolanie. Legalizujúcim dôvodom takejto redukcie nemôže byť argumentácia založená na rešpektovaní princípu rovnosti procesných strán, keďže neexistuje legitímny dôvod ani cieľ, pre ktorý by nebolo možné priznať rovnaké procesné práva pre všetky procesné strany. V danom prípade ide o priznanie práva podať dovolanie aj voči rozhodnutiu, ktoré vykazuje nezákonnosť a ktoré odsúdený medzičasom vykonal. Priznanie, a teda uplatnenie tohto procesného práva vo svojich dôsledkoch znamená naplnenie, a nie popretie podstaty princípu rovnosti procesných strán.

Nad rámec uvedenej argumentácie možno poukázať na to, že v rámci princípu rovnosti procesných strán generálny prokurátor nepochybne môže podať dovolanie proti právoplatnému oslobodzujúcemu rozsudku, čo následne tiež umožňuje otvorenie trestnoprávneho vzťahu, ktorý už bol ukončený, a to v spojení so zvrátením priaznivých dôsledkov pre stíhaného spočívajúcich v tom, že oslobodením spod obžaloby došlo k deklarovaniu jeho neviny. Pritom nemožno mať najmenšie pochybnosti o tom, že právoplatný oslobodzujúci rozsudok treba považovať za omnoho priaznivejší než právoplatný odsudzujúci rozsudok spojený s fikciou, že sa na odsúdeného hľadí, ako keby odsúdený nebol.

Ďalej zo zjednocujúceho stanoviska vyplýva, že neprípustnosť dovolania podaného odsúdeným, ktorý už vykonal uložený trest, nemožno bez ďalšieho vyvodzovať ani z explicitného znenia príslušných ustanovení Trestného poriadku vzťahujúcich sa na dovolanie. Za rozhodnutie, ktorým bola vec právoplatne skončená, je potrebné podľa ustanovenia § 368 ods. 1 Trestného poriadku považovať právoplatné rozhodnutie súdu vo veci samej, ktorým je okrem iného aj rozsudok, ktorým bol uložený trest, resp. ochranné opatrenie, alebo bolo upustené od potrestania. V tejto súvislosti nemožno za ústavne udržateľné považovať právne závery najvyššieho súdu, ktorý konštatoval, že odsudzujúcim rozsudkom treba rozumieť taký rozsudok, na základe ktorého existujú účinky, že sa na páchatela hľadí ako na odsúdeného.

Podľa ústavného súdu je z hľadiska prípustnosti dovolania bez významu, či sa v dôsledku zahladenia odsúdenia hľadí na osobu odsúdeného ako na osobu, ktorá odsúdená nebola, keďže z hľadiska prípustnosti dovolania je rozhodujúce to, či

	<p>existuje odsudzujúce rozhodnutie a či toto nadobudlo právoplatnosť. Inými slovami, podmienkou podania dovolania je existencia samotného odsúdenia páchatel'a. Naopak, podmienkou dovolania nie je absencia zahľadania odsúdenia spojená so zákonnou fikciou neodsúdenia. Fikcia neodsúdenia sťažovateľa vyplýva z vykonania uloženého peňažného trestu na základe právoplatného odsudzujúceho rozsudku, pričom odopretím práva podať dovolanie proti takémuto právoplatnému rozhodnutiu by nebolo možné naplniť deklarovaný účel inštitútu dovolania, ktorým je odstrániť účinky založené nezákonným právoplatným rozhodnutím.</p> <p>Ústavný súd pripomenul, že zahľadanie odsúdenia spojené so zákonnou fikciou neodsúdenia neznamená zánik všetkých nepriaznivých účinkov spojených s odsúdením, keďže tieto nemožno obmedzovať výlučne na skutočnosť, že vo výpise z registra trestov sa zahladené odsúdenia neuvádzajú. Existencia odsudzujúceho rozhodnutia totiž uplatnením fikcie neodsúdenia nezaniká, pričom trest, ktorý odsúdený vykonal a ktorý mu bol zahladený, má stále platný právny základ v odsudzujúcom rozhodnutí. Vykonaný a zahladený trest postihuje páchatel'a aj sekundárne, lebo zakladá pre poškodeného právny titul na uplatnenie práva na náhradu škody a trov. Osobitne treba zdôrazniť, že zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia právne zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, ale nie aj sama skutočnosť, že páchatel' trestný čin spáchal.</p> <p>Napokon možno ešte dodať, že, vychádzajúc z právneho názoru najvyššieho súdu, by zrejme v prípade zahľadania odsúdenia s účinkami fikcie neodsúdenia nebolo možné účinne podať ani návrh na obnovu konania, hoci by dodatočne vyšli najavo dôkazy preukazujúce nevinu odsúdeného. Takýto následok je zrejším popretím základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie. Navyše neprípustnosť mimoriadneho opravného prostriedku znemožňuje, aby takáto osoba uplatnila nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným odsúdením (II. ÚS 475/2014).</p> <p>Nebolo možné vyhovieť požiadavkám sťažovateľa na vyslovenie porušenia čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy. Zo skutkového stavu uvedeného v sťažnosti, ale ani z ďalších úvah sťažovateľa vôbec nevyplýva, v akých konkrétnych okolnostiach, resp. súvislostiach malo podľa názoru sťažovateľa dôjsť k porušeniu uvedených práv.</p> <p>Na základe uvedených skutočností ústavný súd rozhodol tak, že: Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Sťažovateľovi priznal úhradu trov právneho zastúpenia. Sťažnosti vo zvyšnej časti nevyhovel.</p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: PLz. ÚS 4/2015, II. ÚS 475/2014
súvisiace právne predpisy	zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov
klúčové slová	zahľadanie odsúdenia dovolanie - prípustnosť

spisová značka	II. ÚS 483/2015
populárny názov	Urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	11.11.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 4 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 2

analytická právna veta	Proces rozhodovania o žiadosti sťažovateľky o prepustenie z väzby trvajúci na okresnom súde 58 dní sa javí ako neprímeraný, a preto obstoí záver, že došlo k porušeniu práva sťažovateľky na urýchlené rozhodnutie o ďalšom trvaní jej väzby podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru.
skutkový stav a základné fakty	<p>Zo sťažnosti vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa zo 14. mája 2014 bola sťažovateľka obvinená z obzvlášť závažného zločinu poisťovacieho podvodu. Uznesením Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) bola sťažovateľka vzatá do väzby z dôvodov uvedených v ustanovení § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku. Následne boli podané viaceré žiadosti o prepustenie sťažovateľky z väzby, resp. bolo rozhodované o predĺžení jej väzby. Vec sa v súčasnosti nachádza v štádiu prípravného konania.</p> <p>Žiadosť sťažovateľky o prepustenie z väzby bola okresným súdom zamietnutá. Následným uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) bola zamietnutá sťažnosť podaná sťažovateľkou ústne do zápisnice 7. apríla 2015.</p> <p>Podľa názoru sťažovateľky jej základné právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a jej právo na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti pozbavenia slobody podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru bolo porušené postupom a rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu. Sťažovateľka sa nachádza vo väzbe už viac než 1 rok, pričom konanie a rozhodovanie o väzbe trvalo príliš dlho, a to až 74 dní do rozhodnutia krajského súdu. Podľa názoru sťažovateľky nebolo o jej žiadosti o prepustenie z väzby z 2. marca 2015 rozhodované v lehotách predpokladaných Trestným poriadkom, a tým bolo prieskumné konanie o zákonnosti (dôvodnosti) ďalšieho trvania väzby znemožnené.</p> <p>Podľa názoru sťažovateľky porušenie požiadaviek vyplývajúcich z čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru v súvislosti s urýchlenosťou rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby zakladá v tomto prípade nezákonnosť a neústavnosť rozhodnutí všeobecných súdov o väzbe, a preto je nevyhnutné prijať záver o neústavnosti ďalšieho trvania väzby sťažovateľky.</p>
z odôvodnenia	<p>„O väzbe musí súd rozhodnúť urýchlene („bref délai, „speedily“). Lehota začína podaním návrhu alebo žiadosti o končí vydaním konečného rozhodnutia súdu, príp. doručením tohto rozhodnutia, ak sa rozhodlo v neprítomnosti obvineného. Neexistuje nijaká pevne ustanovená lehota, v ktorej by súd musel rozhodnúť. Či sa rozhodlo urýchlene, posudzuje sa podľa všetkých okolností prípadu. Spravidla však lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru“ (Bezicheri c. Taliensko, Sanchez - Reisse c. Švajčiarsko, II. ÚS 432/2013, II. ÚS 193/2014, II. ÚS 80/2015).</p> <p>Z listinných dôkazov, ktoré mal ústavný súd k dispozícii, ako aj zo vzájomne nesporných (nespochybňovaných) tvrdení účastníkov konania, je možné zo skutkového hľadiska ustáliť tieto rozhodujúce skutočnosti:</p> <p>Žiadosť sťažovateľky o prepustenie z väzby bola okresnému súdu doručená 9. marca 2015. Tohto dňa došlo aj k určeniu termínu výsluchu sťažovateľky na 30. marec 2015. Hneď po výsluchu bolo o žiadosti rozhodnuté tak, že táto bola zamietnutá. Uznesenie bolo písomne vyhotovené 9. apríla 2015 a k jeho expedovaniu stranám a obhajcom došlo 14. apríla 2015. Keďže jeden z obhajcov sťažovateľky dr. Š. uznesenie neprevzal, po emailovej korešpondencii s ním došlo k prevzatiu uznesenia 30. apríla 2015, a to na pošte, kde bola zásielka uložená. Spis bol predložený krajskému súdu 4. mája 2015, avšak toho istého dňa bol krajským súdom vrátený s tým, že sa v ňom nenachádza doklad o doručení zásielky obhajcovi dr. Š. Spolu s dokladom o doručení bol spis 5. mája 2015 znova predložený krajskému súdu, doručený mu bol 6. mája 2015.</p> <p>Možno konštatovať, že od momentu doručenia žiadosti sťažovateľky o prepustenie z väzby okresnému súdu 9. marca 2015 do momentu úplného vybavenia veci okresným súdom, teda do momentu (druhého) predloženia spisu krajskému súdu na rozhodnutie o sťažnosti 6. mája 2015, uplynulo celkom 58 dní, teda takmer 2 mesiace.</p> <p>Je zrejmé, že z hľadiska namietaného porušenia označených práv treba považovať obdobie od 14. apríla 2015, teda od momentu, keď sa expedovalo uznesenie okresného súdu stranám a obhajcom, do 6. mája 2015, keď bol spis opakovane predložený krajskému súdu (celkom 22 dní), za kritické.</p> <p>Podľa názoru krajského súdu prieťahy vzniknuté v súvislosti s doručovaním uznesenia okresného súdu obhajcom sťažovateľky (najmä obhajcovi dr. Š) treba pripísať na ťarchu sťažovateľky, ktorá jednak svojich obhajcov často menila, ale</p>

	<p>najmä neoznačila žiadneho z nich ako oprávneného na doručovanie písomností. Tým vyvolala stav, v ktorom uznesenie muselo byť doručené všetkým obhajcom bez výnimky, pričom len čo bol proces doručovania ukončený, bol spis okamžite predložený krajskému súdu na rozhodnutie o sťažnosti.</p> <p>Sťažovateľka je toho názoru, že prieťahy súvisiace s doručovaním uznesenia zapríčinil okresný súd, ktorý nepostupoval v zmysle § 44 ods. 8 Trestného poriadku, resp. nevyužila možnosť vyzvať sťažovateľku v rámci jej výsluchu 30. marca 2015, aby označila obhajcu, ktorému sa majú doručovať písomnosti.</p> <p>V zásade by nemala v prípadoch, keď má obvinený súčasne viacero zvolených obhajcov, nastať situácia, v ktorej by bolo potrebné písomnosti doručovať všetkým obhajcom. Prioritné je právo voľby obvineného. Ak toto právo nevyužije, potom sa písomnosti doručujú obhajcovi zvolenému ako prvému v poradí. Napokon, ak obhajcovia boli zvolení naraz, určí obhajcu na doručovanie písomností obvinený. Z dosiaľ uvedeného možno vyvodiť, že postup, ktorý zvolil okresný súd, by prichádzal do úvahy iba v prípade, že všetci obhajcovia boli zvolení naraz, pričom sťažovateľka neurčila toho obhajcu, ktorému sa má písomnosť doručiť. Z pohľadu ústavného súdu treba konštatovať, že ani z tvrdení účastníkov konania, ale ani z listinných dôkazov, ktoré mal ústavný súd k dispozícii, nevyplýva, že by išlo o obhajcov zvolených naraz, teda o takú situáciu, keď osobu obhajcu pre doručovanie nebolo možné ustáliť na základe časového poradia vyplývajúceho z dátumu zvolenia toho-ktorého obhajcu. Ak by však aj išlo o takýto prípad, treba prisvedčiť sťažovateľke, že mala byť okresným súdom v rámci výsluchu 30. marca 2015 upozornená na potrebu určiť obhajcu pre doručenie uznesenia okresného súdu, čo sa však nestalo.</p> <p>Za relevantnú nepovažoval ústavný súd ani námietku, že sťažovateľka často menila svojich obhajcov. Využívala tým ako obvinená iba svoje zákonné právo, čo spravidla nemôže byť obvinenému pripisované na ťarchu.</p> <p>Za daného skutkového stavu ústavný súd nemôže prisvedčiť právnomu názoru okresného súdu, podľa ktorého prieťahy pri rozhodovaní o ďalšom trvaní väzby súvisiace s doručovaním uznesenia okresného súdu všetkým obhajcom sťažovateľky majú ísť na ťarchu sťažovateľky.</p> <p>Proces rozhodovania o žiadosti sťažovateľky o prepustenie z väzby trvajúci na okresnom súde 58 dní sa javí ako neprimeraný, a preto obstojí záver, že došlo k porušeniu práva sťažovateľky na urýchlené rozhodnutie o ďalšom trvaní jej väzby podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru.</p> <p>Ďalším požiadavkám sťažovateľky nebolo možné vyhovieť. Sťažovateľka požadovala, aby boli uznesenia okresného súdu a krajského súdu zrušené a aby ústavný súd prikázal okresnému súdu ihneď prepustiť sťažovateľku z väzby. Uvedené požiadavky sformulovala sťažovateľka v súvislosti so svojím právnym názorom, podľa ktorého pomalé rozhodovanie o väzbe, resp. o jej ďalšom trvaní, je dôvodom na prepustenie obvineného z väzby. Uznesením ústavného súdu č. k. II. ÚS 483/2015-23 z 12. augusta 2015 bola tá časť sťažnosti, ktorou sa sťažovateľka domáhala zrušenia uznesení všeobecných súdov a prepustenia z väzby, odmietnutá pre zjavnú neopodstatnenosť. Vychádzajúc z uvedeného, nebolo možné tejto ďalšej časti sťažnosti vyhovieť.</p> <p>Ústavný súd preto rozhodol tak, že: Okresný súd Nitra porušil právo sťažovateľky na urýchlené rozhodnutie o žiadosti o prepustenie z väzby podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Sťažovateľke priznal úhradu trov právneho zastúpenia. Sťažnosti vo zvyšnej časti nevyhovel.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky: II. ÚS 432/2013, II. ÚS 193/2014, II. ÚS 80/2015 EŠLP: Bezicheri c. Taliansko, Sanchez - Reisse c. Švajčiarsko,</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>väzba - preskúmanie väzobných dôvodov</p>

Nález - priet'ahy:

spisová značka	II. ÚS 238/2015
populárny názov	Priet'ahy v konaní o náhradu škody
sudca spravodajca	doc. JUDr. Ladislav Orosz CSc.
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	22.10.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia sú účastníkmi konania o náhradu škody vedeného Okresným súdom Bratislava II v procesnom postavení navrhovateľov. Návrh na začatie konania bol okresnému súdu doručený 13. novembra 2006.
z odôvodnenia	<p>Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.</p> <p>1. V súvislosti s posudzovaním zložitosti veci ústavný súd konštatoval, že predmetom namietaného konania je rozhodovanie o náhrade škody, ktorú mal sťažovateľom spôsobiť odporca prevádzkovou činnosťou. Ústavný súd nepovažuje posudzovanú vec za právne zložitú, pretože takéto spory tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej agendy okresných súdov. Z predloženého vyjadrenia podpredsedníčky a spisu okresného súdu nevyplýva ani skutková zložitosť napadnutého konania, preto ústavný súd dospel k záveru, že právnu ani skutkovú zložitosťou veci nemožno ospravedlňovať doterajšiu dĺžku napadnutého konania.</p> <p>2. Správanie sťažovateľa ako účastníka konania je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd zo zapožičaného súdneho spisu nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorú by bolo potrebné pripísať na ťarchu sťažovateľov, ktorí sú účastníkmi konania, v súvislosti s priet'ahmi v tomto konaní.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v namietanom konaní, pričom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty.</p> <p>Zo súdneho spisu sp. zn. 14 C 231/2006 vyplýva, že v doterajšom priebehu namietaného konania sa vyskytli obdobia krátkodobej neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu (od 21. januára 2009 do 7. októbra 2009, od 11. januára 2011 do 15. júla 2011), avšak konanie ako celok je podľa názoru ústavného súdu poznačené najmä neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou. Nesústredenosť a nedôslednosť postupu okresného súdu spočíva v tom, že rozsudok vo veci samej Krajský súd v Bratislave v odvolacom konaní zrušil z dôvodu, že účastníkovi konania sa postupom súdu prvého stupňa odňala možnosť konať</p>

	<p>pred súdom, a vec mu vrátil na ďalšie konanie, ako aj v tom, že viaceré rozhodnutia okresného súdu boli poznamenané chybami, ktoré bolo potrebné opakovane odstraňovať opravnými uzneseniami. Takýto postup nesmeruje efektívne k odstráneniu stavu právnej neistoty účastníka konania, a preto nie je zlučiteľný so základným právom sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.</p> <p>Zohľadňujúc doterajšiu neprímeranú dĺžku namietaného konania (takmer deväť rokov), predmet sporu a jeho význam pre sťažovateľov, ústavný súd dospel k záveru, že v jeho doterajšom priebehu došlo k zbytočným prieťahom, ktoré boli spôsobené tak neodôvodnenou nečinnosťou, ako aj neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou okresného súdu.</p> <p>Na základe uvedených skutočností ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p>Základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II porušené boli. Okresnému súdu Bratislava II prikázal, aby konal bez zbytočných prieťahov. Sťažovateľom priznal finančné zadosťučinenie každému v sume po 4 000 € a úhradu trov konania.</p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	prieťahy v konaní - neefektívny postup prieťahy v konaní - nečinnosť

spisová značka	II. ÚS 385/2015
populárny názov	Prieťahy v exekučnom konaní
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	29.10.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2
analytická právna veta	Nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť súdne konanie, ho nezbavuje zodpovednosti za zbytočné prieťahy v súdnom konaní. Námetka nedostatočného personálneho obsadenia súdu a vo väzbe na to neprímeraného zaťaženia sudcov pri vybavovaní agendy nepredstavuje dôvody, ktoré by mohli byť interpretované inak než technické a organizačné problémy, ktoré však nemôžu ísť na ťarchu účastníka, ktorý od súdu právom očakáva ochranu svojich práv bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie označených práv postupom okresného súdu v exekučnom konaní, v ktorom vystupuje v procesnom postavení povinnej v 2. rade. Exekučné konanie prebieha od roku 2000. O jej návrhu na zastavenie exekúcie z roku 2008 nebolo rozhodnuté.
z odôvodnenia	<p>Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu. Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.</p> <p>1. Namietané konanie nepovažoval ústavný súd (z vyjadrenia okresného súdu vyplýva, že ani tento súd) za právne ani fakticky náročné, preto dĺžka namietaného konania nie je závislá od zložitosti posudzovanej veci.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v namietanom konaní, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť</p>

	<p>osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetných konaniach k zbytočným priet'ahom vo vz'ahu k formálno-právnomu postupu namietaného konania. Iná situácia je však v jej málo aktívnom prístupe pri vysporadúvaní predmetu exekúcie (dlžnú čiastku zaplatila až v roku 2013).</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v namietanom konaní. Konanie začalo 22. septembra 2000 doručením žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Okresný súd ďalší úkon vo veci (okrem udelenia poverenia pre súdneho exekútora 29. septembra 2000) urobil až 15. februára 2013, teda o 13 rokov. V ďalšom období postup okresného súdu nemožno považovať za efektívny (okrem samotného zdĺhavého postupu okresného súdu ústavný súd zistil, že jednotlivé čísla listov spise neboli zakladané v chronologickom poradí, čo už samo osebe svedčí prinajmenšom o nedôslednosti konajúceho súdu). Ďalej ústavný súd zistil, že sťažovateľka zaplatila dlžnú čiastku aj s trovami 25. júla 2013 a okresný súd konanie zastavil uznesením 15. apríla 2015 (právoplatnosť nadobudlo 11. mája 2015), teda o dva roky po zaplatení. Na základe uvedeného zistenia ústavný súd konštatoval existenciu zbytočných priet'ahov v namietanom konaní okresného súdu počas celého posudzovaného obdobia.</p> <p>Obranu predsedu okresného súdu o personálnom poddimenzovaní okresného súdu a o vysokom nápade exekučných vecí nemožno akceptovať. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj vlastnú stabilizovanú judikatúru, z ktorej vyplýva, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť súdne konanie, ho nezbaňuje zodpovednosti za zbytočné priet'ahy v súdnom konaní. Námetka nedostatočného personálneho obsadenia súdu a vo väzbe na to neprimeraného zaťaženia sudcov pri vybavovaní agendy nepredstavuje dôvody, ktoré by mohli byť interpretované inak než technické a organizačné problémy, ktoré však nemôžu ísť na ťarchu účastníka, ktorý od súdu právom očakáva ochranu svojich práv bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.</p> <p>Na základe uvedených skutočností ústavný súd rozhodol tak, že: Základné právo sťažovateľky na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Nové Zámky porušené bolo. Sťažovateľke priznal finančné zadost'učinenie v sume 2 000 € a úhradu trov konania. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
kl'účové slová	priet'ahy v konaní - nadmerná zaťaženosť, nadmerné množstvo vecí priet'ahy v konaní - neefektívny postup

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.